

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

de Rehobothschool

**Themaonderzoek
burgerschapsonderwijs en het
omgaan met verschil in morele
opvattingen**

Datum vaststelling: 14 juli 2020

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Bevindingen	4
3.	Vervolg	6
4.	Reactie van het bestuur	7

1. Inleiding

Achtergrond

De Inspectie van het Onderwijs heeft een thematisch onderzoek uitgevoerd naar de invulling van de wettelijke opdracht tot bevordering van burgerschap. Hierbij hebben we met name gekeken naar de bevordering van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat rond onderwerpen waarover morele opvattingen in de samenleving (sterk) uiteen kunnen lopen.

Opzet van het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een onaangekondigd bezoek aan de school, waarbij we kennisnamen van documenten en lesmateriaal, gesprekken voerden met leraren, leerlingen en de schoolleiding en het bestuur, en lessen observeerden. Ook heeft de school vooraf een vragenlijst ingevuld over de manier waarop de school haar aanbod voor burgerschapsonderwijs invult.

Opzet van dit rapport

Dit rapport geeft een korte weergave van de voornaamste bevindingen en maakt duidelijk of de invulling die de school geeft aan thema's waarover morele opvattingen kunnen verschillen past binnen de wettelijke kaders en of de school hierbij de basiswaarden van de democratische rechtsstaat bevordert. Als het onderwijs niet voldoet aan de betreffende wettelijke eisen, geven we het bestuur een herstelopdracht. Ook kunnen we aanbevelingen geven. Tot slot hebben besturen de mogelijkheid een reactie aan het rapport toe te voegen.

De resultaten van het onderzoek voor het gehele Nederlandse onderwijs beschrijven we in een thematisch rapport dat in het voorjaar van 2020 verschijnt.

Bestuur: Stichting Onderwijs op
Gereformeerde Grondslag
Bestuursnummer: 81902

School: De Rehobothschool

Totaal aantal leerlingen: 190 leerlingen

BRIN: 07CN

2 . Bevindingen

De invulling die de school geeft aan onderwijs rond onderwerpen waarover morele opvattingen in de samenleving (sterk) kunnen verschillen, past binnen de wettelijke eisen zoals opgenomen in *artikel 8.3 WPO*.

Conclusie

We hebben in het onderzoek gelet op de invulling die de school geeft aan het onderwijs rond onderwerpen zoals seksuele diversiteit, opvattingen over (de gelijkwaardigheid van) vrouwen en mannen, de opstelling ten opzichte van groepen die anders denken of geloven, en de opstelling ten opzichte van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de Nederlandse grondwet.

We hebben vastgesteld dat de invulling die de school aan dergelijke onderwerpen geeft, niet in strijd is met de basiswaarden van de democratische samenleving.

Visie van de school

De school is gebaseerd op een reformatische grondslag. Op basis daarvan worden onderdelen van het aanbod ingekleurd door opvattingen over seksuele diversiteit als leefwijze; de gelijkwaardigheid van en omgang tussen vrouwen en mannen en de opstelling ten opzichte van groepen die anders denken of geloven. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in de lessen seksuele vorming, de toelatingseisen en kledingvoorschriften voor leerlingen en personeel.

Hoewel de vrijheid van onderwijs scholen op godsdienstige grondslag de ruimte geeft het onderwijs in overeenstemming daarmee in te richten, vraagt de wettelijke opdracht tot bevordering van burgerschap ook bevordering van basiswaarden van de democratische rechtsstaat, zoals de gelijkwaardigheid van mensen, verdraagzaamheid naar mensen die andere keuzes maken en de vrijheid voor ieder om dat te doen. Van scholen wordt gevraagd dergelijke basiswaarden in het onderwijs actief te bevorderen.

We hebben vastgesteld dat dit zeker het geval is, doordat de school in het onderwijs ook herkenbaar en actief duidelijk maakt dat andere keuzes gemaakt kunnen worden en dat een verdraagzame opstelling naar andere mensen geboden is, bijvoorbeeld tijdens gesprekken met leerlingen of de burgerschapsdag waarbij leerlingen een bezoek brengen aan instellingen (bejaardentehuis, AZC), die niet perse gebaseerd zijn op de reformatische grondslag.

De visie van de Rehobothschool is dat de school de leerlingen vanuit de reformatische grondslag stimuleert om deel te nemen aan de Nederlandse samenleving. Deze visie hebben we door de hele school

heen gezien en gehoord en is voortdurend onderwerp van gesprek. De school heeft bewust een open houding naar de samenleving en brengt leerlingen respect voor andersdenkenden bij.

Er is een lijn uitgedacht, waarde(n)volle opvoeding en vorming genaamd met de kernwaarden gehoorzaamheid, verantwoordelijkheid en vreemdelingschap als centrale elementen. Deze kernwaarden vormen de overtuigingen van de school en geven aan wat van wezenlijk belang is binnen het onderwijs. Zij geven richting aan de keuzes en handelingen en geven aan hoe de leraren en de leerlingen zich behoren te gedragen. Zo is door de hele school heen een mooie doorgaande lijn te zien van het burgerschapsonderwijs. Uitgewerkt in een aanbod per leerjaar waarbij allerlei onderwerpen waaronder seksuele vorming uitgewerkt zijn.

In de kernwaarde *verantwoordelijkheid*, speelt burgerschap expliciet een rol. Vanuit de kernwaarde liefde behoren de leerlingen van de school de naaste lief te hebben als zichzelf. Bij burgerschapsvorming staan democratie, participatie en identiteit centraal. De domeinen democratie en participatie komen in de lesmethoden aan de orde. Er wordt regelmatig een burgerschapsdag georganiseerd waarbij de leerlingen bijvoorbeeld een asielzoekerscentrum bezoeken of vrijwilligerswerk doen in een zorginstelling van een andere signatuur. Op het gebied van seksuele vorming wil de school de leerlingen leren zelfstandig Bijbelse keuzes te leren maken en met verwondering, vertrouwen, weerbaarheid en zelfbeheersing een plaats in de huidige maatschappij in te nemen. Ook is er een visiestuk (homo)seksuele voorlichting en vorming beschikbaar waarin nader beschreven staat hoe tegen dit onderwerp aangekeken wordt.

De school laat zo duidelijk zien bewust een open houding naar de samenleving uit te dragen en brengt leerlingen respect voor andersdenkenden bij. Op verschillende momenten worden bewust ontmoetingen opgezocht met anderen dan leden van de reformatorische gemeenschap. De school is daarmee duidelijk in haar opvattingen en duidelijk in wat zij wil. Naast liefdevol vormt daarbinnen een allesomvattend begrip dat de leerlingen meegegeven wordt. Op basis daarvan oordeel je niet maar wordt leerlingen geleerd andersdenkenden te respecteren.

3. Vervolg

De bevindingen uit dit onderzoek leiden niet tot vervolgopdrachten.

4 . Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft met instemming kennis genomen van de rapportage van de onderwijsinspectie over het onderwerp 'Burgerschap'. De uitkomsten kwamen overeen met de visie van het bestuur. Het bestuur is blij met de uitkomsten van het onderzoek. Hieruit blijkt dat onze school de kinderen vormt volgens een heldere Bijbelse visie en christelijke identiteit en ze van daaruit een open houding aanleert naar de Nederlandse samenleving. We willen de beide inspecteurs bedanken voor de prettige manier van werken tijdens de bezoekdag.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

